

AALBORG UNIVERSITET

Semesterplan for 6. semester 2022

Bacheloruddannelsen i Psykologi

Indholdsfortegnelse

SEMESTERBESKRIVELSE FOR UDDANNELSER VED AALBORG UNIVERSITET	2
BACHELORPROJEKT	4
ALMENPSYKOLOGI OG PSYKOLOGIENS HISTORIE	9
PSYKIATRI.....	15

Semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Oplysninger om semesteret

Studienævn: Studienævn for Psykologi

Studieordning: Studieordning for bacheloruddannelsen i psykologi fra 2016 samt sidefagsstudieordning fra 2018 (aau.dk)

se §18 for den specifikke kursus/modulbeskrivelse

Semesterets temaramme

Uddannelsens 6. semester er centreret omkring bachelorprojektet, der udgør afslutningen på bachelorstudiet og giver den studerende mulighed for at reflektere over psykologien som sammenhængende videnskab og fagområde. Målet er, at den studerende udvikler kompetencer svarende til studieordningens kompetencemål for projektmodul, valgfag og psykiatri.

Semesterets organisering og forløb

På 6. semester er der tre dele:

- 1) Et projektmodul – *bachelorprojektet*
- 2) Et *valgfag*
- 3) Et kursusmodul – i *psykiatri*.

I tilknytning til arbejdet med **bachelorprojektet** tilbydes følgende aktiviteter:

- Introduktion og gruppeddannelse (forestås af Rasmus Birk)
- Forelæsningsrække i psykologiens historie og almenpsykologi, 8 forelæsninger i alt. Forestås af Jaan Valsiner og Rasmus Birk, med kortere forelæsninger af Einar Baldursson, Svend Brinkmann, Alfred Sköld, Nik Kharlamov, Rasmus Birk & Jaan Valsiner.
- Seminarundervisning, 5x2 timer (forestås af projektvejlederne)

Valgfaget organiseres sammen med 4. semester (se moodle)

Psykiatri indeholder

- Forelæsningsrække, 12 x 2 timer
- Eksamens

Øvrige aktiviteter

- *Introduktion til kandidatstudiet*
- *Midtvejsevaluering*
- *Slutevaluering*
- *Seminar om faglig progression*

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Ankerlærer: Rasmus Birk rbirk@hum.aau.dk

Sekretariatsdækning

Skemalægger Birgitte Skovsgaard bsk@hum.aau.dk

Eksamenssekretær Annette Christensen annette@hum.aau.dk

Rekvisitionsbudget Lis Kragh lis@hum.aau.dk

Evaluerer Pia Thorsen pthorsen@hum.aau.dk

Uddannelseskoordinator/Studienævnssekretær Andrea Dosenrode ad@hum.aau.dk

BACHELORPROJEKT

Bachelorprojekt

Bachelor Project

ECTS: 20

STADS-kode: HEA660002H

Placering

6. Semester

Modulansvarlig

Rasmus Birk rbirk@hum.aau.dk

Vejledere

Ane Søndergaard Thomsen – anest@hum.aau.dk

Kristine Jensen de López - kristine@hum.aau.dk

Einar Baldursson - einarb@hum.aau.dk

Nik Kharlamov - nik@hum.aau.dk

Jørn Ry Hansen - ryhansen@hum.aau.dk

Jaan Valsiner (**NB: Jaan vejleder på engelsk, og kun projekter skrevet på engelsk**) -
jvalsiner@hum.aau.dk

Rasmus Birk - rbirk@hum.aau.dk

Thomas Borchmann - borchman@hum.aau.dk

Nicolai Graakjær - nicolaig@hum.aau.dk

Ulla Bøwadt - ullab@hum.aau.dk

Carsten Rønn - sorbus@hum.aau.dk

Casper Schmidt - casc@hum.aau.dk

Alfred Bordado Sköld - alfred@hum.aau.dk

Ester Holte Kofod - ester@hum.aau.dk

Seminarholdere

Seminar afholdes af de vejledere, som har flere end 15 studerende tildelt. De studerende, hvis vejleder ikke afholder seminar, vil få tilbuddt en plads på et andet seminarhold. Einar Baldursson, Ester Holte Kofod og Jørn Ry Hansen afholder ikke seminar. Deres studerende vil få plads på et andet seminarhold.

Type og sprog

Projektmodul

Dansk og engelsk

Mål

Viden

Den studerende skal gennem bachelorprojektet opnå viden om og forståelse af

- teori og metode inden for udvalgte aspekter af
- 1) social- og/eller personlighedspsykologi og
2) kognitions- og/eller, udviklings- og/eller biologisk psykologi
- hvordan på den ene side social- og personlighedspsykologi og på den anden side kognitions-, udviklings- og biologisk psykologi forbindes teoretisk
 - udvalgte relevante aspekter af psykologihistorien og psykologiens videnskabsteori.

Færdigheder

Den studerende skal gennem bachelorprojektet opnå færdigheder i

- at formulere og vurdere en interessant teoretisk eller empirisk problemstilling inden for almenpsykologien samt begrunde og vælge relevante analyse- og løsningsmodeller
 - at anvende almenpsykologiens videnskabelige metoder og redskaber på en teoretisk eller empirisk problemstilling, der inkluderer
- 1) social- og/eller personlighedspsykologi og
2) kognitions- og/eller udviklings- og/eller biologisk psykologi at kunne bringe mindst to teoretiske perspektiver på en valgt problemstilling i anvendelse
- at syntetisere forskellige teoretiske perspektiver
 - at kunne indlejre en problemstilling psykologihistorisk
 - at kunne analysere de videnskabsteoretiske aspekter af en almenpsykologisk problemstilling og
 - at kunne formidle almenpsykologiske problemstillinger og løsningsmodeller til fagfæller og ikke-specialister

Kompetencer

Den studerende skal gennem bachelorprojektet opnå kompetencer til

- at kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejdssammenhænge inden for det almenpsykologiske handlingsrum
- selvstændigt at kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang
- at kunne identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i almenpsykologiske læringsmiljøer samt
- at kunne anvende generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse, hvor almenpsykologien er relevant

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Bachelorprojektet skal demonstrere den studerendes evne til på kvalificeret vis at formulere, analysere og bearbejde problemstillinger inden for et afgrænset almenpsykologisk emne. Temarammen ligger i forlængelse af modulerne på studiets første to år. Bachelorprojektet er teoretisk og indebærer formulering og bearbejdning af en almenpsykologisk problemstilling der inddrager

1. social- og/eller personlighedspsykologi og
2. kognitions-, og/eller udviklings- og/eller biologisk psykologi.

Problemstillingen skal inddrage mindst to forskellige teoretiske perspektiver. Den valgte problemstilling skal ligeledes kortfattet indlejres psykologihistorisk (fænomenhistorie og/eller forskningshistorisk) og videnskabsteoretisk.

Der kan indgå egen empiri i projektet, men dette er ikke påkrævet.

Den valgte problemstilling kan omhandle fænomener fra såvel normalpsykologien som den afvigende psykologi eller psykopatologien for så vidt som disse fænomener kan bringes under en almenpsykologisk synsvinkel eller anvendes til at belyse almenpsykologien.

Modulet afslutter bachelorstudiet og bør derfor give den studerende lejlighed til at reflektere over psykologien som et fag og vidensfelt.

Omfang og forventet arbejdsindsats

20 ECTS svarer til 540 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
<i>Introduktion og gruppedannelse</i>	10
<i>Forelæsningsrække, 8 x 2 timer</i>	16
<i>5 seminargange à 2 timer</i>	10
Vejledning (for en 2-personers gruppe)	5
<i>Læsning, skrivning, forberedelse</i>	498
<i>Eksamens</i>	<i>1-2 timer (afhængigt af gruppestørrelse)</i>

Antal forelæsninger: 8 (eksl. semesterintroduktion)

Antal seminar timer: 5x2 timer

Antal seminarhold: afhænger af det præcise antal vejledere mv.

Deltagere

Modulet samlæses med KA-sidefag.

Deltagerforudsætninger

Det anbefales at man har gennemført bachelorstudiets fem første semestre.

Modulaktiviteter (kursusgange mv.)

Følgende er en oversigt over:

- Gruppedannelse og semesterintroduktion
- Forelæsningsrækken i almenpsykologi og psykologiens historie
- Evalueringerne

Udover dette afholdes der seminar.

Aktivitet	Tidslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
Introduktion & gruppedannelse, dag 1	6 x 45 min.	Introduktion til bachelorprojektet og første del af gruppedannelsen (dag 1)	Rasmus Birk
Gruppedannelse, dag 2	4 x 45 min.	Gruppedannelse (dag 2)	Rasmus Birk
Almenpsykologi, forelæsning 1	2 x 45 min.	Første forelæsning i almenpsykologi	Svend Brinkmann & Einar Baldursson
Almenpsykologi, forelæsning 2	2 x 45 min.	Anden forelæsning i almenpsykologi	Rasmus Birk & Nik Kharlamov
Almenpsykologi, forelæsning 3	2 x 45 min.	Tredje forelæsning i almenpsykologi	Jaan Valsiner & Alfred Sköld
Almenpsykologi, forelæsning 4	2 x 45 min.	Opsamlings- og diskussionsforelæsning	Rasmus Birk & Jaan Valsiner
Psykologiens Historie 1	2 x 45 min.	Introduktion til psykologiens historie	Rasmus Birk
Psykologiens Historie 2	2 x 45 min.	Psykologiens historie	Jaan Valsiner
Psykologiens Historie 3	2 x 45 min.	Historiens psykologi	Rasmus Birk
Psykologiens Historie 4	2 x 45 min.	Psykologi, historie og magt	Rasmus Birk
Midtvejsevaluering	1 x 45 min	Midtvejsevaluering	Rasmus Birk
Slutevaluering	1 x 45 min	Slutevaluering	Rasmus Birk

Seminar om faglig progression	4 x 45 min	Seminaret giver oplæg om, og hands on mulighed for at reflektere over ens faglige progression i løbet af uddannelsen.	Casper Feilberg

Eksamens

Skriftlig og mundtlig

Den mundtlige del af prøven foregår som en diskussion mellem den/de studerende, eksaminator og censor med udgangspunkt i den af én eller flere studerende udarbejdede projektrapport.

Pensumramme: 1750 standardsider ikke for snævert afgrænset vejledergodkendt, selvvalgt litteratur i tilknytning til projektet

Sidetal: 15-30 sider pr. studerende.

Resumé: Der udarbejdes et resumé på engelsk. Resuméet skal være på højst to sider og indgår i helhedsvurderingen af projektet.

En procesbeskrivelse vedlægges projektet som bilag.

Normeret prøvetid: Ved gruppeprøver: 20 minutter pr. studerende samt 10 minutter til voting og karaktergivning pr. gruppe. For individuelle eksaminer er prøvetiden 30 minutter inklusiv voting og karaktergivning.

Der foretages en samlet bedømmelse af projektrapporten og den mundtlige præstation

Aflevering: Se "Vigtige datoer" og "Formalia vedr. prøver".

Almenpsykologi og psykologiens historie

Dette er et *frivilligt* kursus som tilbydes til de studerende på 6. semester og KA-sidefag. Der opgives ikke pensum til dette fag, men en række forslag til litteratur, som kan være en inspiration til jeres projekter. Kurset forsøger at integrere de forskellige teoretiske perspektiver, I er blevet introduceret til igennem jeres studietid, og det forsøger ligeledes at give nogle overordnede perspektiver på psykologiens historie.

Formålet med kurset er at give kortere introduktioner og diskussioner af almenpsykologien og psykologiens historie.

I forhold til forelæsningerne om **almenpsykologi** er der kun i ringe grad enighed om, hvad almenpsykologi er. Der vil derfor afholdes tre forelæsninger med forskellige underviseres bud på dette, til inspiration, diskussion og almen intellektuel dannelses. Forelæsningerne skal være en inspiration til at forstå, hvad almenpsykologi er, og kan være. Forelæsningerne skal give plads til en pluralitet af synspunkter og give de studerende en række **forskellige** bud på, hvordan man kan tænke almenpsykologisk.

Kurset vil indeholde to dele.

1. En forelæsningsrække som forestås af Svend Brinkmann, Einar Baldursson, Alfred B. Sköld, Nik Kharlamov, Jaan Valsiner og Rasmus Birk. Hver forelæser præsenter sit bud på hvad almenpsykologi er, hvad det burde være, hvordan man kan forholde sig til almenpsykologi, og om det overhovedet er noget som helst. Hver forelæser har 45 minutter til at afholde sit oplæg. Der afholdes tre forelæsninger i alt med to oplæg i hver, hvorefter Jaan Valsiner og Rasmus Birk afholder en opsamlende forelæsning/seminar.
2. En forelæsningsrække om psykologiens historie. Psykologi er en multifacetteret disciplin med en kompleks historisk udvikling. Forelæsningerne vil præsentere forskellige bud på, hvordan man kan tænke over historie i psykologi og psykologiens historie, samt demonstrere relevansen af historisk tænkning for psykologer.

Forelæsningsmarchet/Pensum:

1. Forelæsning om almenpsykologi (1 x 45 minutter v. Svend Brinkmann og 1 x 45 minutter v. Einar Baldursson)

1 x 45 min v/ Svend Brinkmann

As a science, psychology has often been constructed around one of two concepts: The mind or the brain. For those working on the basis of the former, the mind is typically seen as a kind of mental space, housing so-called mental representations. For those inclined to a neuroscientific approach, the brain is seen as the seat of psychological functioning. In this lecture, I will argue that both are in many cases misguided versions of Cartesianism, i.e., the view of the mind associated with the philosophy of René Descartes, which identifies mental phenomena with inner entities in the mind, brain, or mind/brain. Instead, I claim that psychology should be based on the concept of the person. The person is a moral and legal concept that refers to a living agent, who can be held accountable for his or her actions. A person moves in a moral space of reasons in addition to a physical space of causation. A psychological science thus needs to take normativity into account and describe the properties of its subject-matter using what Rom Harré (2002) has called “person grammar”, i.e., a vocabulary suitable for describing persons and their actions.

Recommended reading:

- Brinkmann, S. (in press). Minds, brains, or persons? What is psychology about. In *The Routledge International Handbook of Theoretical and Philosophical Psychology*

Hvorfor almenpsykologien ikke eksisterer og psykologien må fuldføre bruddet med filosofien

1 x 45 min v/ *Einar Baldursson*

Forestillingen om den "almene" eller "grundlæggende" psykologi er afkom af en filosofisk forestilling der stammer fra første halvdel af det forrige århundrede. Påstanden er at videnskabernes praksis og resultater kan tilgås ud fra en filosofisk forestilling om verdens orden i form af domæner, strukturer og relationer. Det forrige århundrede er ikke mindst historien om hvordan denne forestilling brød sammen i takt med en række revolutionære fund indenfor naturvidenskaberne. Såvel kvantefysikken som evolutionslæren spiller her en central rolle.

Indenfor psykologien ses fortsat at filosofisk metaphysik spiller en rolle som på mange måder er ekko af fortiden. Retninger som eksistentialisme, fænomenologi, hermeneutik og socialkonstruktionisme er eksempler på at filosofiske traditioner og metaphysik fortsat sætter dagsordenen i psykologien. En del af forklaringen er at evolutionslæren (her forstået som et fokus på psyken som et produkt af en evolutionær historie) blev i længere periode ignoreret af psykologiens hovedretninger.

I forelæsningen vil jeg argumentere for og forsøge at demonstrere hvordan evolutionær heuristik kan understøtte en naturalistisk forståelse af psykologien. En sådan evolutionær realisme kan skabe et grundlag for og afgrænsning af psykologien og sikre dens ontologiske status.

Recommended reading:

- Baldursson, E. B. (2020). Evolutionær realisme som perspektiv. In *Metodernes praksis. Bind II: Realistisk Metode i Psykologien* (pp. 93-112). Aalborg Universitetsforlag.
- Giere, R. N. (2004). How models are used to represent reality. *Philosophy of science*, 71(5), 742-752.
- Kurzban, R., & Athena Aktipis, C. (2007). Modularity and the social mind: Are psychologists too self-ish?. *Personality and Social Psychology Review*, 11(2), 131-149.
- Nesse, R. M., & Ellsworth, P. C. (2009). Evolution, emotions, and emotional disorders. *American Psychologist*, 64(2), 129.
- Pawson, R. & Baldursson, E.B. (2020) Lydhør realisme og vejen til mellemniveau teorier. In *Metodernes praksis. Bind II: Realistisk Metode i Psykologien* (pp. 145-164). Aalborg Universitetsforlag.

2. Forelæsning om almenpsykologi (1 x 45 minutter v. Nik Kharlamov og 1 x 45 minutter v. Rasmus Birk)

1 x 45 min v/ *Nik Kharlamov*

Almenpsykologi---Organiseringsniveauer, reduktion og emergens i forståelse af psyken

I sammenligning med især de naturfaglige discipliner som fysik og kemi har psykologien det lidt svært at definere, hvad dens genstand---"psyken"---egentligt er. Det er denne principielle problemstilling, som almenpsykologien drejer sig om.

I mit oplæg vil jeg diskutere tre videnskabsteoretiske begreber, som i min optik er centrale for at belyse problemstillingen: organiseringssniveauer, reduktion og emergens. Verden kan forstås som hierarkisk organiseret, hvor lavere niveauer (såsom atomer og neuroner) danner grundlag og skaber afgrænsning til højere niveauer (såsom følelser og samfundsinstitutioner), mens højere niveauer bygger på de lavere niveauers genstand og muligheder til at skabe selvstændige fænomener og processer. Reduktion belyser den nedadgående forhold mellem niveauer og emergens belyser den opadgående forhold. Jeg vil også præsentere min egen forståelse for psykens natur i det omfang, det er relevant for mit forskningsområde (synsperception).

Anbefalet litteratur:

- Laird, J. D. (2007). *Feelings: The perception of self*. Oxford University Press. [Kap. 11---Self-perception, levels of organization, and the mind-body relation; https://kbdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n4l1aj/alma9920577434705762]
- Kandel, E. R. (2016). *Reductionism in art and brain science: Bridging the two cultures*. Columbia University Press. [Kap. 13---Why is reductionism successful in art?, Kap. 14---A return to the two cultures]
- Weinberg, S. (1993). *Dreams of a final theory: The search for the fundamental laws of nature*. Vintage. [Kap. 3---Two cheers for reductionism, Kap. 7---Against philosophy; dansk udgave---Den store teori---kan let findes på AUB samt offentlige biblioteker]

1 x 45 min v/ Rasmus Birk

I denne forelæsning vil jeg præsentere et "økosocialt" perspektiv på almenpsykologien. Mit udgangspunkt vil være et forsøg på at overskride træge dualismer mellem organismemiljø, krop/sind mfl. Jeg vil i forelæsningen vise, hvordan nyere kognitionspsykologi i stigende grad bevæger sig væk fra klassiske "informationsprocesseringsparadigmer", mod såkaldte 4E perspektiver, hvor kognition teoretiseres som henholdsvis embodied, enactive, embedded og extended. Nyere psykiatrisk epidemiologi har også i en årrække insisteret på, at eksempelvis udviklingen af psykiske lidelser ikke kun er bundet i "hjernen" eller det biologiske, men er fundamentalt formet og påvirket af sociale faktorer (de såkaldte "social determinants"), såsom diskrimination, fattigdom, byliv mv. Med dette i mente, vil jeg argumentere for at almenpsykologien bør være interesseret i – og udvikle teorier om – krydsfeltet mellem netop subjektivitet og de sociale, kulturelle og materielle miljøer, som mennesker indgår i. Kognition, selv og subjekt formes af, og medskaber, specifikke økosociale "nicher". Accepterer man denne præmis, bør almenpsykologien ligeledes være multi – eller interdisciplinær – og uinteresseret i mere eller mindre arbitrære arbejdsopdelinger mellem fx antropologi, sociologi m.fl.

Anbefalet litteratur:

- Filipe, Angela Marques, Stephanie Lloyd, og Alexandre Larivée. "Troubling Neurobiological Vulnerability: Psychiatric Risk and the Adverse Milieu in Environmental Epigenetics Research". *Frontiers in Sociology* 6 (2021). <https://doi.org/10.3389/fsoc.2021.635986>.
- Kirmayer, Laurence J. "Toward an Ecosocial Psychiatry". *World Social Psychiatry* 1, nr. 1 (1. januar 2019): 30. https://doi.org/10.4103/WSP.WSP_9_19.

- Krieger, Nancy. "Theories for Social Epidemiology in the 21st Century: An Ecosocial Perspective". *International Journal of Epidemiology* 30, nr. 4 (1. august 2001): 668–77. <https://doi.org/10.1093/ije/30.4.668>.
- Rose, Nikolas, Rasmus Hoffmann Birk, og Nick Manning. "Towards Neuroecosociality: Mental Health in Adversity". *Theory, Culture & Society*, 28. januar 2021, 0263276420981614. <https://doi.org/10.1177/0263276420981614>.
- Scheel, Anne M. (preprint). Why most psychological research findings are not even wrong. Preprint: <https://psyarxiv.com/8w2sd>

3. Forelæsning om almenpsykologi (1 x 45 minutter v. Alfred Sköld og 1 x 45 minutter v. Jaan Valsiner)

1 x 45 min v/ Alfred B. Sköld

Når det kommer til almenpsykologi, er der forskel på 'er' og 'bør'. Almenpsykologi er mange ting – det interessante spørgsmål i denne sammenhæng er, hvad det *bør* være. I denne forelæsning vil jeg kort argumentere for følgende:

Almenpsykologi bør være den psykologiske disciplin, der stiller grundlæggende spørgsmål om, hvad psyken er, og hvad det indebærer, at være væsener med en psyke.

Almenpsykologien bør være en videnskab om livet.

Almenpsykologien bør have et tæt bånd til filosofien.

Almenpsykologien bør omhandle og tematisere relationen mellem det universelle og det singulære.

Anbefalet litteratur:

- Sofokles (442/1 BC./2011) *Antigone*. Aarhus Universitetsforlag
- Lear, J. (2018). Wisdom Won from Illness. *Wisdom Won from Illness – Essays in Philosophy and Psychoanalysis* (p. 11-30). Harvard University Press.
- Butler, J (2005). An Account of Oneself. In: Butler, J (2005) *Giving an Account of Oneself* (p. 3-41). Fordham University Press.
- Sköld, A. B. (2021). Chapter 2: Life. In: Sköld, A. B. (2021). *Relationality and Finitude: A Social Ontology of Grief* (p. 51-89). PhD Dissertation. Aalborg University Press

General Psychology as Synthesis of the Personal and the Social

1 x 45 min v/ Jaan Valsiner

I complement Alfred's and Svend's lectures by focus on General Psychology as historically focused on general principles of personology (William Stern, 1938, chapter 4) and that by the 21st century gains new impetus by linking general principles of normativity in abstract ways with concrete everyday life contexts. Generality in the human psychological functions is situated in the tension between construction and destruction in human mind and in society.

Recommended reading:

- Stern, W. (1938). General psychology. New York: Routledge
- Valsiner, J. (2021). General human psychology. Cham, CH: Springer

4. Forelæsning om almenpsykologi: Opsamlings- og diskussionsforelæsning

2 x 45 min v/ Jaan Valsiner og Rasmus Birk

I denne forelæsning vil vi samle op på og diskutere de foregående præsenterede perspektiver. Hvordan skal vi forstå almenpsykologi i dag? Og hvordan kan man tænke almenpsykologisk om sit bachelorprojekt?

1. forelæsning om Psykologiens Historie: Introduktion til psykologiens historie 2 x 45 min v/ Rasmus Birk

Introduktion til psykologiens historie. Forelæsningen vil argumentere for, hvorfor psykologiens historie er relevant; og vil introducere overordnede tilgange til psykologihistorie. Forelæsningen vil derudover forholde sig til, hvordan man kan tænke over psykologiens historie i forhold til sit bachelorprojekt.

Anbefalet litteratur:

- Costall, A. (2006). 'Introspectionism' and the mythical origins of scientific psychology. *Consciousness and Cognition*, 15(4), 634–654.
<https://doi.org/10.1016/j.concog.2006.09.008>
- Danziger, K. (1994). Does the History of Psychology Have a Future? *Theory & Psychology*, 4(4), 467–484. <https://doi.org/10.1177/0959354394044001>

2. forelæsning om Psykologiens Historie: The wholistic versus elementaristic perspectives through history of psychology

2x 45 min v/ Jaan Valsiner

Knowing history is important for its future for two reasons (a) to avoid intellectual impasses that blocked the development of the field, and (b) observe concrete theoretical threads of ideas that failed at their time, but are worth returning to from our today's perspective. Psychology as science as two accounts of history—the canonized history of Psychology as Experimental Science (viewed as started with Wilhelm Wundt's Laboratory in Leipzig in 1879 and is maintained up to today, and the counter- account (Klempe, 2020) that observes the beginning of psychology from the roots of medical sciences of the 16th century onwards. In its substance the two tracks of history differentially treat the question of part <> whole relationships in the process of research. While the experimental view of history does not conceptualize it and treats the whole as reducible to its elements, then the counter-account has attempted to concentrate on the systemic nature of parts<>whole relations in the case of aesthetics, dialectics, phenomenology, and *Ganzheitspsychologie*. An overview of the development of these perspectives in their societal context (Valsiner, 2012) will be given, and their relevance for possible 6-semester projects outlined.

References:

- Klempe, H. S. (2020). *Tracing the emergence of psychology, 1520-1750: Sophisticated intruder*. Cham, CH: Springer
- Valsiner, J. (2012). *A guided science: History of psychology in the mirror of its making*. New Brunswick, N.J.: Transaction Publishers.

3. forelæsning om Psykologiens Historie: Psychology of History 2 x 45 min v/ Rasmus Birk

In this lecture, I will explore how we can think about the relations between history and psychology. We will discuss firstly how psychological concepts – such as cognition, memory, intelligence – have a *history*; how and under which circumstances these concepts have emerged and changed over time. Secondly, we will discuss the provocative idea that psychological *phenomena* are historical and have been shaped by the development of psychology as a discipline.

Recommended readings:

- Danziger, K. (1997). *Naming the Mind: How Psychology Found its Language*. SAGE. Introduction, chapter 4, 5, 6 & 10)
- Valsiner, J. (2012). *A Guided Science: History of Psychology in the Mirror of Its Making*. Transaction Publishers (pp.75-170)
- Muthukrishna, M., Henrich, J., & Slingerland, E. (2021). Psychology as a Historical Science. *Annual Review of Psychology*, 72(1), 717–749.
<https://doi.org/10.1146/annurev-psych-082820-111436>

4. forelæsning om Psykologiens Historie: Psychology, power and history

2 x 45 min v/ Rasmus Birk

In this lecture, we will draw on the work of the sociologist Nikolas Rose to analyse how psychology (and what he calls the ‘psy-complex’) is, and has been, deeply ingrained in the governance of human beings. Drawing on Rose’s work, and linking it to more recent developments, we will consider psychology’s role in society.

Recommended readings:

- Kvale, S. (2003). The Church, the Factory and the Market: Scenarios for Psychology in a Postmodern Age. *Theory & Psychology*, 13(5), 579–603.
<https://doi.org/10.1177/09593543030135005>
- Rose, N. (1985). The psychological complex: Psychology, Politics and Society in England 1869-1939. Routledge & Kegan Paul. Can be read online at nikolasrose.com/books
- Rose, N. (1998). Inventing Our Selves: Psychology, Power and Personhood. Cambridge University Press.
- Rose, N. (1999). Governing the Soul: The Shaping of the Private Self (2nd ed.). Free Association Books.

Midtvejsevaluering

1 x 45 min v/ Rasmus Birk

Slutevaluering

1 x 45 min v/ Rasmus Birk

Seminar om faglig progression

4 x 45 min v/ Casper Feilberg

Seminaret giver oplæg om, og hands on mulighed for at reflektere over ens faglige progression i løbet af uddannelsen.

PSYKIATRI

Psykiatri

Psychiatry

ECTS: 5

STADS-kode: HEA660001D

Placering

6. Semester

Modulansvarlig

Bo Møhl bomoehl@hum.aau.dk

Undervisere

Ane Søndergaard Thomsen anest@hum.aau.dk

Gry Kjærdsam Telléus gdkt@hum.aau.dk

Kristine Kahr Nilsson kkn@hum.aau.dk

Patrick Karl Bender pbender@hum.aau.dk

Bo Møhl bomoehl@hum.aau.dk

Type og sprog

Kursusmodul, dansk

Mål

Viden

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere viden om og forståelse af

- psykiatrisk diagnostik og klassifikation, det psykiatriske systems opbygning samt væsentlige psykiatriske sygdommes og forstyrrelsers nosografi og ætiologi,
- psykiatrisk behandling og grænsefladen mellem psykologi og psykiatri
- psykiatriske problemstillinger med henblik på at kunne forholde sig reflekteret til disse

Færdigheder

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere færdigheder i

- at kunne identificere centrale psykiatriske problemstillinger og
- at kunne analysere problemer omkring grænsefladen mellem psykologi og psykiatri.

Kompetencer

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere kompetencer til

- at indgå i tværfaglige sammenhænge, der kræver psykiatrisk viden.
- at identificere egne læringsbehov og selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling.

Undervisningsform

Modulet tilrettelægges som en forelæsningsrække.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet introducerer til de dele af psykiatrisk teoridannelse og empiri, som kan have betydning for psykologien og psykologers virke bl.a. i psykiatrien. Kurset bygger videre på indholdet i Klinisk Psykologi (5. semester) og specielt de kliniske problemstillinger, som er blevet præsenteret der. Forskellen på faget klinisk psykologi på 5. semester og psykiatri på 6. semester er, at sidstnævnte fag primært beskæftiger sig med diagnostik og psykopatologi , altså med psykisk sygdom.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
12 forelæsninger à 2 timer	24
Læsning og forberedelse	87
Eksamenspræparation	24

Antal forelæsninger: 12x2 timer

Antal forelæsningshold: 1

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

	Varighed	Tema/Emne	Forelæser	Litteratur
1	2x45 min.	Introduktion til psykiatri.	Bo Møhl	jvf nedenfor
2	2x45 min.	Undersøgelse, diagnostik og klassifikation	Bo Møhl	jvf nedenfor
3	2x45 min	Psykiatrisk og epidemiologi	Bo Møhl	jvf nedenfor
4	2x45 min.	Personlighedsforstyrrelser	Bo Møhl	jvf nedenfor
5	2x45 min.	Autisme og ADHD hos voksne	Bo Møhl	jvf nedenfor
6	2x45 min	Affektive lidelser	Kristine Kahr Nilsson	jvf nedenfor
7	2x45 min	Spiseforstyrrelser	Gry Kjærdsam Telléus	jvf nedenfor
8	2x45 min.	Dissociative og somatoforme tilstande	Bo Møhl	jvf nedenfor
9	2x45 min.	Angstlidelser og OCD	Ane Søndergaard Thomsen	jvf nedenfor
10	2x45 min.	Problematisk gaming/gaming disorder	Patrick K. Bender	jvf nedenfor
11	2x45 min.	Dobbeltdiagnoser og skadelig brug af alkohol og psykoaktive stoffer	Bo Møhl	jvf nedenfor
12	2x45 Min.	Demenstilstande, skizofreni og akutte psykoser	Bo Møhl	jvf nedenfor

Eksamens

En individuel intern skriftlig prøve i Psykiatri (Psychiatry).

Prøven er en bunden 72-timers opgave, hvor den studerende på baggrund af en stilret opgaveformulering skal besvare et eller flere spørgsmål inden for fagområdet.

Pensumramme: 500 standardsider ikke for snævert afgrænset obligatorisk litteratur.
Sidetal: 5-7 sider.

Bedømmelsesform: Der gives bedømmelsen bestået/ikke bestået. Besvarelser bedømmes af eksaminator.
Prøvens omfang: 5 ECTS-point.

Forelæsningsmanchet/Pensum

1. forelæsning: Introduktion til psykiatri

2 timer v/ Bo Møhl

Denne introducerende forelæsning gennemgår kort psykiatriens historie og aktuelle organisering, samt overordnet om behandlingsprincipper. Retspsykiatriske principper og hovedgrupper psykofarmaka vil kort blive omtalt.

Forelæsningens pensum:

- Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017, Kapitel Kapitel 6 Det psykiatriske Interview (pp. 151-164);
- Kapitel 7 Psykiatrisk og klinisk assessment (pp. 165-189) samt Kapitel 9 Psykiatrisk Klassifikation (pp. 205-220)

2. Forelæsning: Undersøgelse, diagnostik og klassifikation

2 timer v/ Bo Møhl

Forelæsningen vil gennemgå principper for psykopatologisk udredning og diagnostik i WHO's diagnoseliste ICD-10 samt omtale nogle af de nye tendenser, der kommer i ICD-11, der er undervejs. Endvidere vil enkelte af de i psykiatrien hyppigst brugte *ratingscales* blive omtalt.

Forelæsningens pensum:

- Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017, Kapitel 9 Psykiatrisk Klassifikation (pp. 205-220), Appendiks 2 Klassifikation af psykiske Lidelser efter ICD-10 (pp. 1018-1024)

3. forelæsning: Psykiatrisk epidemiologi

2 timer v/ Bo Møhl

Denne forelæsning har til formål at introducere nogle af nøglebegreberne fra epidemiologien der anvendes, når vi skal studere hyppigheden af psykiske lidelser i befolkningen. Endvidere er formålet at give et overblik over risikofaktorer og forekomsten af psykiske lidelser i den danske befolkning.

Forelæsningens pensum:

- Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017, Kapitel 10 Psykiatrisk epidemiologi (pp. 221-232)
- Pedersen, C.B., Mors, O., Bertelsen, A. et al. (2014) A comprehensive nationwide study of the incidence rate and lifetime risk for treated mental disorders, *JAMA Psychiatry*, 71 (5), pp. 573-581

4. forelæsning: Personlighedsforstyrrelser

2 timer v/ Bo Møhl

Forelæsning vil omhandle personlighedsforstyrrelserne ud fra de diagnostiske kriterier i ICD-10 og DSM-5 samt i ICD-11, hvor der på dette område sker store ændringer i forhold til ICD-10.

Forelæsningens pensum:

- Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017, Kapitel 26 Personlighedsforstyrrelser (pp. 555-578)
- Sonuga-Barke, E.J., Brandeis, D., Cortese, S. et al. (2013) Nonpharmacological interventions for ADHD: systematic review and meta-analyses of randomized controlled trials of dietary and psychological treatments, *American Journal of Psychiatry*, 170(3), 275-289.
- Young, S., Bramham, J., Gray, K., Rose, E. (2008) The experience of receiving a diagnosis and treatment of ADHD in adulthood: a qualitative study of clinically referred patients using interpretative phenomenological analysis, *Journal of Attention Disorders*, 11(4), pp. 493-503.

5. forelæsning: Autisme og ADHD hos voksne

2 timer v/ Bo Møhl

Forelæsning vil omhandle diagnoserne ADHD og autisme spektrum forstyrrelse (ASD) og vil bl.a. gennemgå de diagnostiske kriterier og de respektive tilstandes forløb fra barndom, over ungdom og ind i voksenalderen. Desuden vil forelæsningen handle om årsager til og behandling af AFD og ADHD.

Forelæsningens pensum:

- Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017, Kapitel 28 Autismespektrumforstyrrelser hos voksne (pp. 595-608)
- Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017, Kapitel 29 ADHD hos voksne (pp. 609-621)
- Howlin, P., Magiati, I. (2017) Autism spectrum disorder: outcomes in adulthood, *Current Opinion in Psychiatry*, 30(2), pp. 69-76.
- Sonuga-Barke, E.J., Brandeis, D., Cortese, S. et al. (2013) Nonpharmacological interventions for ADHD: systematic review and meta-analyses of randomized controlled trials of dietary and psychological treatments, *American Journal of Psychiatry*, 170(3), 275-289.
- Young, S., Bramham, J., Gray, K., Rose, E. (2008) The experience of receiving a diagnosis and treatment of ADHD in adulthood: a qualitative study of clinically referred patients using interpretative phenomenological analysis, *Journal of Attention Disorders*, 11(4), pp. 493-503.

6. forelæsning: Affektive lidelser

2 timer v/ Kristine Kahr Nilsson

Forelæsningen omhandler de affektive lidelser, som er depressiv og bipolar affektiv lidelse, deres symptomatologi, ætiologi og behandling.

Forelæsningens pensum:

- Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017, Kapitel 16 Affektive lideler (pp. 347-381).

7. forelæsning: Spiseforstyrrelser*2 timer v/ Gry Kjærdsam Telléus*

Forelæsningen vil gennemgå de forskellige former for spiseforstyrrelser (anorexi, bulimi samt BED), deres udredning, ætiologi og behandling.

Forelæsningens pensum:

- Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017, Kapitel 22 Spiseforstyrrelser (pp. 477-496).

8. forelæsning: Dissociative og somatoforme tilstænde*2 timer v/ Bo Møhl*

Forelæsningen vil omhandle de kliniske tilstænde som er relateret til dissociationsbegrebet – f.eks. dissociativ amnesi, dissociative hallucinationer og forskellige konversations-/ somatoforme tilstænde samt fokusere på deres ætiologi og forløb .

Forelæsningens pensum:

- Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017, kapitel 19 Traumaframkaldte lidelser (pp 427-439), kapitel 20 Dissociative tilstænde (pp. 441-456), kapitel 23 Somatoforme og relaterede Tilstænde (pp. 499-519) & Kapitel 26 Personlighedsforstyrrelser (pp. 555-578)
- Bailey, T.D., Brand, B.L. (2017) Traumatic Dissociation: Theory, Research and Treatment. Clinical Psychology Science and Practice. 24(1): 170-185. DOI: [10.1111/cpsp.12195](https://doi.org/10.1111/cpsp.12195)

9. forelæsning: Angstlidelser og OCD*2 timer v/ Ane Søndergaard Thomsen*

Forelæsningen vil gennemgå en række af de forskellige angstlidelser og OCD i ICD-10 med fokus på diagnostisk udredning, ætiologi og behandling.

Forelæsningens pensum:

- Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017, Kapitel 17 Angsttilstænde (pp. 383-408), Kapitel 18 OCD – Obsessiv-Compulsiv tilstand (pp. 409-426).

10. forelæsning: Problematisk gaming/gaming disorder og andre impulskontrol forstyrrelser*2 timer v/ Patrick Karl Bender*

Forelæsningen ser på fænomenet "problematisk gaming" eller "*gaming disorder*" (GD). Med udgangspunkt i *gaming* som typisk og ikke-patologisk adfærd vil vi se på kriterierne for GD og dens prævalens. Vi vil berøre den videnskabelige debat der hersker omkring dette nye fænomen og se på, hvad forskningen kan fortælle os om ætiologi, komorbiditet og behandling af GD.

Forelæsningens pensum:

- Kapitel 21 Patologiske Vane- og Impulshandlinger (pp.457-476),
- Bender, P.K., Kim, E-L, & Gentile, D.A. (2020) Gaming Disorder in Children and Adolescents: Risk Factors and Preventive Approaches. Current Addiction Reports (2020) 7:553–560 <https://doi.org/10.1007/s40429-020-00337-5>

11. forelæsning: Dobbeltdiagnoser og skadelig brug af alkohol og psykoaktive stoffer

2 timer v/ Bo Møhl

Denne forelæsning vil gennemgå skadelig brug og afhængighed af både alkohol og stoffer, der ofte bruges som en form for "selvmedicinering" i forbindelse med psykopatologi. Afhængighedstilstande samt de såkaldte dobbeltdiagnoser og principperne for behandling vil blive gennemgået.

Forelæsningens pensum:

- Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017, Kapitel 12 Alkoholmisbrug (pp. 253-274), Kapitel 13 Skadelig brug og afhængighed af psykoaktive stoffer (pp. 275-295),
- Møhl & Kjølbye (2013) Psykoterapiens ABC. PsykiatriFondens Forlag. kapitel 32: Jørn Lykke: Behandling af misbrug og dobbeltdiagnose. (pp 379-389)

12. forelæsning: Demenstilstande, skizofreni og akutte psykoser

2 timer v/ Bo Møhl

De hyppigste former for organiske lidelser (demenstilstande) samt psykotiske tilstande eksemplificeret ved skizofreni og akutte psykoser vil blive gennemgået. Fokus vil være på diagnostik og behandling.

Forelæsningens pensum:

- Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017, Kapitel 11 Organiske Lidelser (pp. 235-251), Kapitel 14 Skizofreni (pp. 297-324), Kapitel 15 Akutte Psykoser, andre psykoser og skizotypi (pp. 325-345).

Samlet litteratuoversigt:

Grundbog: Erik Simonsen & Bo Møhl (red.): Grundbog i Psykiatri (anden reviderede udgave). Hans Reitzels Forlag 2017:

- Kapitel 5 At lytte til patienten (pp. 133-151)
- Kapitel 6 Det psykiatriske Interview (pp. 151-164)
- Kapitel 7 Psykiatrisk og klinisk assessment (pp. 165-189)

- Kapitel 9 Psykiatrisk Klassifikation (pp. 205-220)
- Kapitel 10 Psykiatrisk epidemiologi (pp. 221-232)
- Kapitel 11 Organiske Lidelser (pp. 235.-251)
- Kapitel 12 Alkoholmisbrug (pp. 253-274)
- Kapitel 13 Skadelig brug og afhængighed af psykoaktive stoffer (pp. 275-295)
- Kapitel 14 Skizofreni (pp. 297-324)
- Kapitel 15 Akutte Psykoser, andre psykoser og skizotypi (pp. 325-345)
- Kapitel 16 Affektive Lidelser (pp. 347-382)
- Kapitel 17 Angsttilstande (pp. 383-408)
- Kapitel 18 OCD – Obsessiv-Compulsiv tilstand (pp. 409-426)
- Kapitel 20 Dissociative Tilstande (pp. 441-456)
- Kapitel 21 Patologiske Vane- og Impulshandlinger (pp. 457-476)
- Kapitel 22 Spiseforstyrrelser (pp. 477-496).
- Kapitel 23 Somatoforme og relaterede Tilstande (pp. 499-519)
- Kapitel 26 Personlighedsforstyrrelser (pp. 555-578)
- Kapitel 28 Autismspektrumsforstyrrelser hos voksne (pp. 595-608)
- Kapitel 29 ADHD hos Voksne (pp. 609-621)
- Appendiks 2 Klassifikation af psykiske Lidelser efter ICD-10 (pp. 1018-1024)

Artikler:

- Bach, B., First, M. (2018) Application of the ICD-11 classification of personality disorders. *BMC Psychiatry* 18:351 <https://doi.org/10.1186/s12888-018-1908-3>, pp 1-14
- Bailey, T.D., Brand, B.L. (2017) Traumatic Dissociation: Theory, Research and Treatment. *Clinical Psychology Science and Practice*. 24(1): 170-185. DOI: [10.1111/cpsp.12195](https://doi.org/10.1111/cpsp.12195)
- Bender, P.K., Kim, E-L, & Gentile, D.A. (2020) Gaming Disorder in Children and Adolescents: Risk Factors and Preventive Approaches. *Current Addiction Reports* (2020) 7:553–560 <https://doi.org/10.1007/s40429-020-00337-5>
- Howlin, P., Magiati, I. (2017) Autism spectrum disorder: outcomes in adulthood, *Current Opinion in Psychiatry*, 30(2), pp. 69-76.
- Lykke, J.: Behandling af misbrug og dobbeltdiagnose. I: Møhl & Kjølbye (2013) *Psykoterapiens ABC*. PsykiatriFondens Forlag. kapitel 32 (pp 379-389)
- Pedersen, C.B., Mors, O., Bertelsen, A. et al. (2014) A comprehensive nationwide study of the incidence rate and lifetime risk for treated mental disorders, *JAMA Psychiatry*, 71 (5), pp. 573-581
- Sonuga-Barke, E.J., Brandeis, D., Cortese, S. et al. (2013) Nonpharmacological interventions for ADHD: systematic review and meta-analyses of randomized controlled trials of dietary and psychological treatments, *American Journal of Psychiatry*, 170(3), 275-289.
- Young, S., Bramham, J., Gray, K., Rose, E. (2008) The experience of receiving a diagnosis and treatment of ADHD in adulthood: a qualitative study of clinically referred patients using interpretative phenomenological analysis, *Journal of Attention Disorders*, 11(4), pp. 493-503.

Pensum i alt: 500 sider